

Aan De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 30 maart 2007
Ons kenmerk DMO/DB/2007007824
Onderwerp Defensie Materieelproces

Inleiding

Op 15 december 2006 heb ik van de vaste commissie voor Defensie een notitie met kenmerk 06-DEF-N-004 ontvangen naar aanleiding van de resultaten van de evaluatie van het Defensie Materieelproces (DMP), die ik u heb aangeboden op 16 juni 2006 (Kamerstuk 27 830, nr. 39). De vaste commissie heeft mij verzocht om een reactie op deze notitie. Ik heb hiervoor op 23 januari 2007 per brief (Kamerstuk 27 830, nr. 42) uitstel gevraagd om de voorstellen goed te kunnen beoordelen. Hierbij wil ik graag reageren op de notitie van de vaste commissie.

Ten eerste wil ik mijn waardering uitspreken voor de analyse van het huidige proces en de aandacht die is besteed aan het formuleren van voorstellen ter verbetering. Ik heb de analyse en de voorstellen afgezet tegen de resultaten van de evaluatie van het DMP die ik de Kamer heb voorgelegd. Naar mijn overtuiging heeft de laatste evaluatie niet alleen verbeteringen opgeleverd die de bewindspersonen beter in staat stellen tot een afgewogen besluitvorming over investeringsprojecten, maar is daarin tevens nadrukkelijk en uitvoerig aandacht besteed aan de wijze waarop de Kamer hierover wordt geïnformeerd.

In de evaluatie is rekening gehouden met een aantal ontwikkelingen in de afgelopen jaren, zoals de nieuwe Regeling Grote Projecten. Verder is er rekening gehouden met de

wenselijkheid van vermindering van de bureaucratie, echter zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden van respectievelijk de regering en de Kamer. In het licht van het vorenstaande heb ik beoordeeld in hoeverre de voorstellen van de vaste commissie een verdere verbetering en verdieping kunnen betekenen in het verkeer tussen de regering en de Kamer.

Beoordeling voorstellen van uw commissie

Zoals uit de notitie blijkt, beschouwt ook de vaste commissie het DMP als een adequaat instrument voor informatievoorziening aan de Kamer door de regering. De voorstellen van de vaste commissie zijn gericht op een verdere verbetering van de informatievoorziening op basis van het DMP-instrument, waarbij de vaste commissie in een aantal gevallen een ander accent legt.

In algemene zin ben ik van mening dat de voorstellen in mijn brief van 16 juni voor een groot deel al in lijn zijn met de wensen van de vaste commissie. De door de commissie gedane voorstellen zijn, zoals verwoord in de notitie, gericht op een verdere verbetering van het Defensie Materieelproces. Voor zover van toepassing zal ik er naar streven de Kamer meer samenhangend en minder technisch te informeren. Daarbij zal de informatie nadrukkelijker in het breder strategisch kader worden geplaatst en zullen de relaties met andere projecten nog duidelijker worden uiteengezet. Hieronder ga ik in op de specifieke voorstellen.

Vergelijking procedures grote investeringen bij Defensie en Verkeer en Waterstaat

Bij de beoordeling van het Defensie Materieelproces legt de vaste commissie een relatie met het spelregelkader bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W) voor droge en natte projecten, te weten het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT) en het Spelregelkader Natte Infrastructuurprojecten (SNIP). De door V&W gevolgde werkwijze verschilt in essentie niet van de door Defensie gevolgde werkwijze. Ook Defensie geeft in de Kamerbrieven over de behoeftestelling informatie over de verschillende alternatieven, en laat weten welk alternatief het beste voldoet aan de onderkende behoefte.

Defensie visiedocument

Bij Defensie is het al sinds een aantal jaren gebruikelijk om aan het begin van iedere kabinetsperiode ruime aandacht te schenken aan het strategische kader en ambitieniveau

voor de betreffende kabinetsperiode. Bij het aantreden van een nieuw kabinet is in de afgelopen jaren een document opgesteld met het karakter van het door de vaste commissie voorgestelde Defensie visiedocument. In dit document wordt ingegaan op de strategie, het ambitieniveau en het operationele kader voor de komende jaren, alsmede de daarbij behorende personele en materiële middelen. In 2003 is bijvoorbeeld de Prinsjesdagbrief verstuurd (Kamerstuk 29 200 X nr. 4).

Ook het huidige kabinet zal de visie voor de komende vier jaar presenteren. In de opeenvolgende begrotingen zal worden uiteengezet hoe een dergelijk visiedocument in het betreffende begrotingsjaar wordt uitgevoerd. Teneinde de relatie tussen de verschillende investeringsprojecten en het strategische kader in het visiedocument te verduidelijken, zal ik er naar streven dat in de DMP A-brieven een duidelijker verwijzing zal worden opgenomen naar het strategische kader en de relatie met andere projecten.

Defensie materieelprojectenoverzicht

Tot voor enkele jaren geleden werd in het zogeheten Materieelprojectenoverzicht (MPO) informatie verstrekt over de grotere materieelprojecten. Destijds is ervoor gekozen deze informatie te laten opgaan in de begroting en te actualiseren in de suppletore begrotingen. Ik ben echter graag bereid tegemoet te komen aan de wens van de vaste commissie, en over te gaan tot het wederom opstellen van een zogeheten “Defensie materieelprojectenoverzicht” bij de begroting. Daarbij maak ik wel de kanttekening dat de financiële informatie zal worden opgenomen in de vorm van financiële *brackets*, zoals in mijn brief van 16 juni 2006 uiteengezet. Meer gedetailleerde financiële reeksen kunnen worden opgenomen indien hiermee de onderhandelingspositie van Defensie of de commerciële belangen van het bedrijfsleven niet worden geschaad.

Overige informatievoorziening aan de Kamer

Ik handhaaf mijn voorstel om in de informatievoorziening aan de Kamer zoveel mogelijk de DMP-fasen B en C, en in voorkomend geval de DMP-fase D, te combineren. Deze in de afgelopen jaren reeds bestaande praktijk is naar mijn mening niet ten koste gegaan van een volledige en tijdige informatievoorziening aan de Kamer. Zoals ik in mijn brief heb uiteengezet laat dit de mogelijkheid open hiervan af te wijken als het verloop van een project het wenselijk maakt om de Kamer tussentijds te informeren. In ieder geval zal de Kamer worden

geïnformeerd over majeure wijzigingen in het project wat betreft reikwijdte, product, tijd en geld. Ook de invloed op en samenhang met andere projecten zal daarbij aan de orde komen. Het voorstel van de vaste commissie om de informatievoorziening zoveel mogelijk te concentreren teneinde versnippering tegen te gaan, is in lijn met de bestaande afspraken om de informatievoorziening zoveel mogelijk te laten aansluiten op de momenten in het reguliere begrotingsproces.

Een vaste set van spelregels met betrekking tot wijzigingen in kostenramingen van projecten acht ik minder gewenst, gezien de eigen dynamiek en gevoeligheid van elk afzonderlijk groot strategisch investeringsproject. Ik wil de mate en diepgang van de informatievoorziening laten afhangen van de aard en inhoud van de afzonderlijke projecten. Ik acht het echter mijn verantwoordelijkheid de Kamer tijdig en juist te informeren over de voortgang van en wijzigingen in projecten.

Het voorstel van de vaste commissie om de Kamer ook over de voltooiing van de DMP-fasen van de niet-strategische en bedrijfsvoeringsprojecten via Kamerbrieven te blijven informeren, neem ik niet over. Over deze DMP-projecten zult u worden geïnformeerd via de begrotingen en de jaarverslagen, zoals uiteengezet in mijn brief van 16 juni 2006. Vanzelfsprekend geldt ook voor deze categorie van projecten, dat de Kamer bij majeure afwijkingen zo nodig buiten de reguliere begrotingsmomenten om zal worden geïnformeerd.

Inhoud DMP B en volgende brieven

De vaste commissie vraagt in de DMP-brieven over de fasen B tot en met D meer aandacht te besteden aan de relatie met andere projecten en aan de operationele consequenties. Deze informatie wordt reeds gegeven in de DMP A-brief. In de toekomst zal op deze aspecten in de A-brieven dieper worden ingegaan. Indien ten opzichte van de DMP A-brief geen veranderingen zijn opgetreden, behoeft hieraan in de DMP-brieven over de vervolgfases geen bijzondere aandacht te worden geschonken. Een verwijzing naar de DMP A-brief zou dan moeten kunnen volstaan. Mochten er ten aanzien van de voornoemde punten belangrijke wijzigingen zijn opgetreden dan zal daarop in de DMP-brieven over de vervolgfases worden ingegaan.

Evaluatie van DMP-projecten

De vaste commissie stelt voor de informatievoorziening aan de Kamer over de evaluatie van een groot project te laten bestaan uit twee onderdelen, te weten een eerste evaluatie meteen na de indienststelling en een tweede evaluatie op het moment dat ervaring is opgedaan met het materieel in een operationele omgeving. Met dit voorstel kan ik instemmen. Overigens zal het in de praktijk zo zijn dat tussen het moment van de eerste evaluatie en de tweede evaluatie niet, zoals door de vaste commissie wordt verondersteld, een tijdspanne zal liggen van enkele maanden, maar van enkele jaren. Teneinde een gedegen evaluatie van het gebruik te kunnen uitvoeren dient hiervoor immers gedurende een redelijke periode ervaring te worden opgedaan. In de praktijk betekent dit dat de Kamer over de evaluatie van de ervaringen met het gebruik apart zal worden geïnformeerd op een later tijdstip. Deze informatie zal worden verwerkt in het departementaal jaarverslag.

Regeling Grote Projecten

Ik constateer dat de wijze waarop het DMP in relatie tot de Regeling Grote Projecten wordt gehanteerd op de goedkeuring van de vaste commissie kan rekenen. In het kader van de terugdringing van de werklast en vermindering van de bureaucratie stel ik voor per project dat wordt aangewezen in het kader van de Regeling Grote Projecten, afspraken te maken over de frequentie van de voortgangsrapportage en de mogelijkheid open te laten de frequentie te stellen op éénmaal per jaar.

Financiën

Op basis van de in mijn brief van 16 juni 2006 weergegeven argumenten handhaaf ik mijn voornemen om de financiële gegevens in *brackets* te verstrekken, en nadere financiële gegevens te verstrekken op commercieel vertrouwelijke basis. Per project zal echter in de commercieel vertrouwelijke brief de reden hiervoor uitgebreider worden uiteengezet.

Samenvatting

Integrale visie op het defensiebeleid.

Het is de afgelopen jaren al gebruikelijk geweest een integrale visie op Defensie uit te brengen door middel van een visiedocument. Daarbij zijn verschillende benamingen gehanteerd, zoals onder andere defensienota, prioriteitennota en prinsjesdagbrief. Ook het huidige kabinet zal een integrale, strategische defensievisie voor de komende vier jaar presenteren.

Jaarlijks een Defensie materieelprojectenoverzicht.

Aan dit verzoek van de Kamer kan ik tegemoet komen, zij het met een kanttekening ten aanzien van de op te nemen financiële informatie. In het recente verleden is er al eens sprake geweest van een soortgelijke informatievoorziening in de vorm van een materieelprojectenoverzicht (MPO).

Het presenteren van projecten in meer onderlinge samenhang.

Het inzicht in de samenhang wordt primair verkregen via de integrale visie op het defensiebeleid. Met de Kamerbrieven over de diverse fasen wordt dit inzicht verder vergroot. Conform de wens van de vaste commissie zal ik er naar streven de relatie van de afzonderlijke projecten met het strategische kader en de andere projecten verder te verduidelijken.

Spelregelkader met betrekking tot wijziging in kostenramingen.

Een vaste set van spelregels met betrekking tot wijzigingen in kostenramingen van projecten acht ik minder geschikt. Ik wil de mate en diepgang van de informatievoorziening laten afhangen van de aard en inhoud van de afzonderlijke projecten. Ik acht het echter mijn verantwoordelijkheid de Kamer tijdig en juist te informeren over de voortgang van en wijzigingen in projecten.

Informatievoorziening wordt meer geconcentreerd op voor de Tweede Kamer relevante aspecten, zoals interoperabiliteit, scope en financiën

In de informatievoorziening zal worden gestreefd naar een betere relatie met het strategische kader als onderdeel van de door de vaste commissie bedoelde defensievisie en de invloed op en samenhang met andere projecten. De informatievoorziening zal nog meer worden geconcentreerd op de door de vaste commissie genoemde aspecten.

Vertrouwelijkheid financiële gegevens

De noodzaak voor het op commercieel vertrouwelijke basis verstrekken aan de Kamer van bepaalde financiële informatie zal telkens worden onderbouwd.

Ten slotte

Naar mijn overtuiging wordt met de voorstellen in mijn brief van 16 juni 2006, in combinatie met het overnemen van een aantal voorstellen uit de notitie van de vaste commissie, het DMP een nog krachtiger instrument. Het stelt de bewindspersonen nog beter in staat tot weloverwogen besluiten te komen over grote, strategische investeringsprojecten. Voorts is het fundament voor de informatievoorziening aan de Kamer verder verstevigd, waarmee ook de Kamer beter in staat wordt gesteld haar controlerende rol ten aanzien van deze investeringsprojecten te vervullen.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE